

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
Централна кооперативна банка АД

Доклад върху консолидирания финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на Централна кооперативна банка АД ("Банката"), включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2009 и консолидираните отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Европейския съюз, се носи от ръководството на Банката. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този консолидиран финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко консолидираният финансов отчет не съдържа съществени грешки.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в консолидирания финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия в консолидирания финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на консолидирания финансов отчет от страна на Банката, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Банката. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне на консолидирания финансов отчет.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a Swiss Verein, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu and its Member Firms. Please see www.deloitte.com/bg/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Bulgaria.

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу, сдружение регистрирано в Швейцария, както и към мрежата от дружества - членове, всяко от които е юридически самостоятелно и независимо лице. За детайлна информация относно правната структура на Делойт Туш Томацу и дружествата - членове, моля посетете www.deloitte.com/about. За детайлна информация относно правната структура на Делойт България, моля посетете www.deloitte.com/bg/about.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

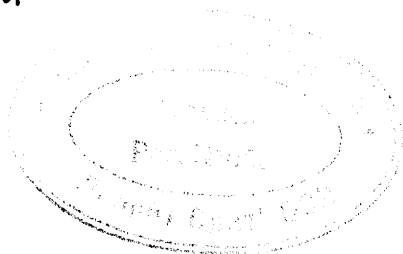
По наше мнение консолидираният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Банката към 31 декември 2009, както и финансовите й резултати от дейността и паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с МСФО, одобрени от Европейския съюз.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен консолидиран доклад на ръководството за дейността на Банката съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството

Съгласно изискванията на Закона за счетоводството, чл. 38, алинея 4, ние прегледахме приложения Годишен консолидиран доклад за дейността на Банката, изготвен от ръководството на Банката. Годишният консолидиран доклад за дейността на Банката не е част от консолидирания финансов отчет. Историческата финансова информация, представена в Годишния консолидиран доклад за дейността на Банката, съставен от ръководството, съответства в съществените си аспекти на финансовата информация, която се съдържа в годишния консолидиран финансов отчет на Банката към 31 декември 2009, изготвен на база МСФО, одобрени от Европейския съюз. Отговорността за изготвянето на Годишния консолидиран доклад за дейността на Банката от 29 април 2010, се носи от ръководството на Банката.

Deloitte Audit
Делойт Одит ООД

Силвия Пенева
Управител
Регистриран одитор

София
29 април 2010

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към	
		31.12.2009	31.12.2008
АКТИВИ			
Парични средства и парични салда в Централни банки	4	316,261	308,340
Предоставени ресурси и аванси на банки	5	64,295	46,714
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	6	11,528	23,033
Финансови активи държани за търгуване	7	26,972	21,719
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	8	1,156,919	986,284
Други активи	9	46,102	52,195
Финансови активи държани за продажба	10	55,601	46,242
Финансови активи държани до падеж	11	104,464	123,812
Дълготрайни активи	12	74,397	79,606
Репутация	13	8,316	8,316
Нетекущи активи, държани за продажба	14	6,594	4,552
ОБЩО АКТИВИ		1,871,449	1,700,813
ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КАПИТАЛ			
ЗАДЪЛЖЕНИЯ			
Депозити от банки	15	4,292	4,250
Кредити от банки	16	40,352	10,316
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	17	3,825	15,504
Задължения към други депозанти	18	1,544,599	1,417,073
Други привлечени средства	19	2,005	4,120
Други задължения	20	18,168	14,523
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ		1,613,241	1,465,786
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Емитиран капитал	21.1	83,155	83,155
Премиен резерв		64,445	64,445
Резерви, включително неразпределена печалба	21.2	86,532	64,628
Преоценъчен резерв		(4,445)	(5,257)
Печалба за текущата година		22,241	21,802
Общо собствен капитал на акционерите на Банката-майка		251,928	228,773
Малцинствено участие		6,280	6,254
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		258,208	235,027
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КАПИТАЛ		1,871,449	1,700,813
Условни задължения	31	194,190	257,436

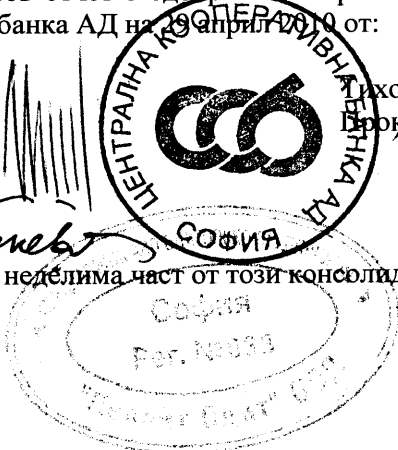
Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 29 април 2010 от:

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Ихтимир Атанасов
Прокурорист

Силвия Пенева
Регистриран одитор
26/04/2010

Приложените бележки са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Приходи от лихви	22	139,487	110,585
Разходи за лихви	22	(69,404)	(43,290)
Нетен доход от лихви		70,083	67,295
Приходи от такси и комисиони	23	28,505	26,864
Разходи от такси и комисиони	23	(3,903)	(3,735)
Нетен доход от такси и комисиони		24,602	23,129
Нетни печалби от операции с ценни книжа	24	10,907	6,948
Нетни печалби от промяна на валутни курсове	25	3,971	3,477
Други нетни приходи от дейността	26	18,050	14,689
Разходи за дейността	27	(94,268)	(85,326)
Нетни разходи за обезценки за несъбираемост	28	(8,496)	(7,071)
Печалба за периода преди данъчно облагане		24,849	23,141
Данъци	29	(2,582)	(1,317)
ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА		22,267	21,824
Друг всеобхватен доход след данъци			
Преоценка на финансови активи държани за продажба		812	(4,493)
Курсови разлики от превръщане на отчетите на чуждестранна дейност		102	-
Общ друг всеобхватен доход след данъци		914	(4,493)
ОБЩ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА СЛЕД ДАНЪЦИ		23,181	17,331
Дял от печалбата за малцинственото участие		26	22
Дял от печалбата за Банката-майка		22,241	21,802
Дял от общия всеобхватен доход за малцинственото участие		26	22
Дял от общия всеобхватен доход за Банката-майка		23,155	17,309
Доход на акция за акционерите на Банката-майка (в лева)	30	0.27	0.26

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 29 април 2010 от:

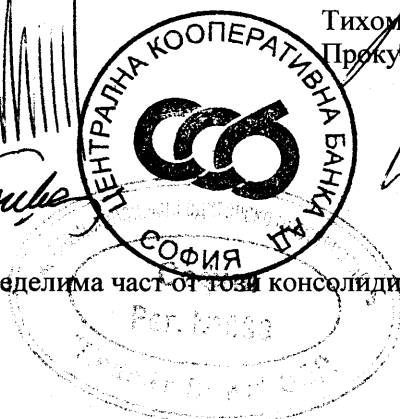
Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Тихомир Атанасов
Прокурист

Силвия Пенева
Регистриран одитор

26/04/2010

Приложените бележки са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Парични потоци от основна дейност		
Печалба преди данъци	24,849	23,141
Амортизация	10,034	8,435
Платен данък печалба	(609)	(3,905)
Нереализирана загуба/(печалба) от преценка на ценни книжа, държани за търгуване	(349)	4,372
Увеличение на провизии за задължения и на обезценка на кредити	8,496	7,048
Нетни парични потоци преди измененията в оборотния капитал	42,421	39,091
Промяна в активите, участващи в основната дейност:		
Намаление/(увеличение) на предоставени ресурси и аванси на банки с падеж над 90 дни	-	4,890
(Увеличение) на вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	11,505	(6,249)
Намаление на финансовите активи за търгуване	(4,904)	9,991
(Увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	(179,156)	(329,312)
(Увеличение) на други активи	6,697	(41,987)
(Увеличение) на нетекущи активи, държани за продажба	(2,042)	(335)
	(167,900)	(363,002)
Промяна в пасивите, участващи в основната дейност:		
Увеличение на депозити от банки	42	3,103
Увеличение/(намаление) на кредити от банки	30,036	9,978
Увеличение на задължения по споразумения за обратно изкупуване	(11,679)	1,497
Увеличение на задължения към други депозанти	127,527	63,313
(Намаление) на други привлечени средства	(2,115)	(2,933)
Увеличение на други задължения	3,780	7,357
	147,591	82,315
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ/(ЗА) ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	22,112	(241,596)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Придобиване на дълготрайни активи, нетно	(7,413)	(15,700)
Придобиване на инвестиции в дъщерни дружества, нетно от парични средства на дъщерните дружества	-	(14,787)
Продажба/(придобиване) на финансови активи държани за продажба, нетно	929	30,909
Продажба/(придобиване) на финансови активи държани до падеж, нетно	9,874	(28,799)
Други постъпления, свързани с инвестиционна дейност	-	303
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ/(ЗА) ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	3,390	(28,074)
Парични потоци от финансова дейност		
Емисия на дялов капитал	-	-
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНSOVA ДЕЙНОСТ	-	-
УВЕЛИЧЕНИЕ НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, НЕТНО	25,502	(269,670)
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 32)	355,054	624,724
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 32)	380,556	355,054

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на
Централна кооперативна банка АД на 29 април 2010 от:

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Силвия Пенева

Регистриран одитор

26/04/2010

Приложените бележки са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Атанасов
Прокурист

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Вечки суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Емитиран и внесен капитал	Премиен резерв	Резерви, включително неразпределена печалба	Преоценъчен резерв	Печалба за текущата година	Малцинствено участие	Общо
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2007	83,155	64,445	44,415	(764)	20,094	-	211,345
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2007, пренесена в неразпределена печалба	-	-	20,094	-	(20,094)	-	-
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2008	-	-	-	-	21,802	22	21,824
Друг всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2008	-	-	-	(4,493)	-	-	(4,493)
Придобиване на дъщерно дружество	-	-	119	-	-	6,232	6,351
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008	83,155	64,445	64,628	(5,257)	21,802	6,254	235,027
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2008, пренесена в неразпределена печалба	-	-	21,802	-	(21,802)	-	-
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2009	-	-	-	-	22,241	26	22,267
Друг всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2009	-	-	102	812	-	-	914
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008	83,155	64,445	86,532	(4,445)	22,241	6,280	258,208

Консолидираният финансов отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 29 април 2010

от:

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

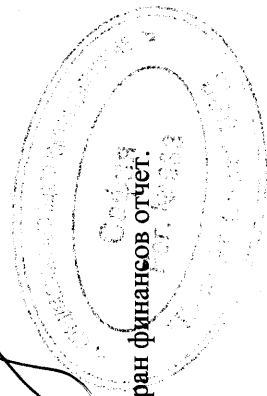
Тихомир Атанасов
Прокурист

Силвия Пенева
Регистриран одитор

26/04/2010

Приложените бележки са неделима част от този консолидиран финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

1. ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Настоящият консолидиран финансов отчет на Централна кооперативна банка АД, София ("ЦКБ АД, София", "Банката-майка") представя финансовото състояние на ЦКБ АД, София и контролираното от нея дъщерно дружество Централна кооперативна банка АД, Скопие ("ЦКБ АД, Скопие", "дъщерното дружество") като една отчетна единица ("Групата").

Банката-майка, ЦКБ АД, София е основана през 1991 и извършва дейността си съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) и наредбите на Българска народна банка (БНБ). Банката-майка осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

През декември 2005 на Банката-майка е предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката-майка може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона на банките на Кипър. През 2007 Банката-майка започва да извършва банкова дейност на територията на Кипър.

ЦКБ АД, София е публично дружество и акциите му се търгуват на Българска фондова борса, София. Банката-майка е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки и първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 136,658 броя акции от капитала на „Силекс банка“ АД, гр. Скопие, Република Македония, представляващи 62.57% от акциите с право на глас. След това придобиване Банката-майка притежава общо 171,658 броя акции от капитала на „Силекс банка“ АД, представляващи 75.51 % от акциите с право на глас, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното дружество, като след увеличението Банката-майка притежава 263,696 броя акции, представляващи 82.57% от акциите с право на глас. През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на „Централна кооперативна банка АД Скопие“.

През декември 2009 „Централна кооперативна банка АД Скопие“ изтегля 208 броя собствени акции. Към 31 декември 2009 Банката-майка притежава общо 82.63% от капитала на „Централна кооперативна банка АД Скопие“.

ЦКБ АД, Скопие е основана през 1993 и притежава лиценз за банкова дейност от Народната Банка на Република Македония (НБРМ), по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа.

Към 31 декември 2009 дейностите на Групата се извършват чрез централен офис в София, България, 51 клона и 218 изнесени работни места в България, 1 клон в Република Кипър, централен офис на дъщерното дружество в Скопие и 11 представителства и изнесени работни места в Република Македония.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2009. Сумите в консолидирания финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Счетоводните политики на Банката-майка и дъщерното ѝ дружество не се различават съществено.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен с общо предназначение и при спазване принципа за действащото предприятие.

Консолидираният финансов отчет е изготвен, във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Комисията на Европейския съюз и приложими в Република България.

Консолидираният финансов отчет е изготвен съгласно метода на историческата цена, модифицирана с преценката до справедлива стойност на финансови активи и пасиви държани за търгуване, на разположение за продажба и всички дериватни договори. Кредитите и вземанията и финансовите активи до падеж са оценени по амортизирана стойност.

Промени в МСФО

Следните стандарти са влезли в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009:

- МСС 1 (ревизиран) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2009);
- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2008);
- МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2009).

Преработеният МСС 1, в сила от 1 януари 2009, има за цел да подобри възможността на потребителите да анализират и съпоставят информацията, представена във финансовия отчет. Преработеният стандарт въвежда някои промени във формата и съдържанието на финансовите отчети, както и терминологични промени (например новото наименование на баланса е отчет за финансовото състояние). Стандартът изисква промените в собствения капитал, които не са в резултат от операции със собствениците да бъдат представяни в отделен отчет, а не заедно с промените в собствения капитал, произтичащи от операции със собствениците. Промените в капитала, които не са резултат от операции със собствениците могат да бъдат представени в един отчет за всеобхватния доход, или да бъдат разделени в два отделни отчета – отчет за доходите, показващ нетния доход за периода и отчет за всеобхватния доход. Групата е избрала да представи елементите на нетния доход и на друг всеобхватен доход в един отчет за всеобхватния доход. Тъй като промените на МСС 1 касаят единствено начина на представяне, тяхното прилагане на практика не е оказало влияние върху резервите или резултата за периода.

Приемането на промените в посочените стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Групата.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в МСФО (продължение)

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет, но все още не са влезли в сила:

- МСФО 1 (ревизиран) Прилагане за първи път на МСФО (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- МСФО 3 (ревизиран) Бизнес комбинации (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2009);
- Изменения на МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2009);
- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне относно отчитането на емисии на права (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2011);
- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване относно позиции, отговарящи на критериите да бъдат определени като позиции за хеджиране (в сила от 1 юли 2009);
- КРМСФО 12 Концесионни споразумения за услуги (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 30 март 2009);
- КРМСФО 15 Споразумения за строителство на недвижим имот (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- КРМСФО 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 юли 2009);
- КРМСФО 17 Разпределения на непарични активи на собствениците (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 ноември 2009);
- КРМСФО 18 Прехвърляне на активи от клиенти (в сила за годишни финансови периоди, започващи на или след 1 ноември 2009).

Ръководството на Групата не смята да прилага предварително посочените по-горе стандарти и разяснения. По-голямата част от МСФО и КРМСФО, изложени по-горе, не са приложими за дейността на Групата и няма да окажат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет.

Към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), с изключение на следните стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, които все още не са одобрени от ЕС:

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- Подобрения на МСФО, публикуван през април 2009 (повечето изменения са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010), свързани предимно с отстраняване на противоречия и изясняване на формулировката в МСФО 2, МСФО 5, МСФО 8, МСС 1, МСС 7, МСС 17, МСС 18, МСС 36, МСС 38, МСС 39, КРМСФО 9, КРМСФО 16;
- Изменения на МСС 24 Оповестяване на свързани лица – опростяване на изискванията за оповестяване за свързани с правителството дружества и изясняване на определението за свързано лице (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2011);

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Промени в МСФО (продължение)

- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО - Допълнителни освобождавания за дружества, прилагащи за първи път МСФО (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- Изменения на МСФО 2 Плащане на базата на акции - сделки на дружеството с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010);
- Изменения на КРМСФО 14 МСС 19 - Таван на актива по план с дефинирани доходи, изисквания за минимално финансиране и тяхното взаимодействие – Предплащания по минимални изисквания за финансиране (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2011);
- КРМСФО 19 Погасяване на финансови задължения чрез капиталови инструменти (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2010).

Групата очаква, че приемането на тези стандарти, измененията на съществуващите стандарти и разяснения няма да окажат съществен ефект върху финансовия му отчет в периода на първоначалното им приложение, с изключение на следния стандарт, който би могъл да има съществен ефект върху отчета:

- МСФО 9 Финансови инструменти, който използва един метод за определяне дали финансовият актив е измерен по амортизирана или по справедлива стойност, замествайки множеството различни правила в МСС 39. Подходът в МСФО 9 се базира на начина, по който Банката управлява финансовите си инструменти (бизнес модел) и специфичните парични потоци за финансовите активи. Новият стандарт също така изисква използването на един метод за обезценка, замествайки различните методи в МСС 39.

Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет на Групата включва финансовите отчети на Централна Кооперативна Банка АД (Банката-майка) и Централна Кооперативна АД Скопие, дружеството, върху което Банката упражнява контрол (т.е нейното дъщерно дружество). Контролът е наличен, когато Банката има възможността да ръководи финансовата и оперативната политика на дадено предприятие, така че да се извличат изгоди от неговата дейност.

Дружеството-майка (Банката-майка) е дружество, което пряко или косвено, притежава повече от 50% от правата на глас или правомощия да упражнява контрол върху финансовата и оперативната политика на друго дружество (дъщерно дружество).

Дъщерното дружество е това дружество, в което Групата пряко или косвено притежава повече от половината от правата на глас или съществуват правомощия за упражняване на контрол върху неговата финансова и оперативна политика. Дъщерното дружество се консолидира от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спира да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Принципи на консолидация (продължение)

Всички придобивания се отчитат, чрез прилагане на метода на покупка от датата, на която Групата ефективно получава контрол върху придобивания, както е посочено в МСФО 3. Групата включва в консолидирания отчет за всеобхватния доход си резултатите от дейността на придобитото дружество, както и признава в консолидирания отчет за финансовото състояние придобитите активи и поети пасиви и условни задължения на придобитото дружество, както и всякаква репутация, възникнала при придобиването.

Резултатите на придобитите или отписани през годината дъщерни дружества се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход от ефективната дата на придобиване или от ефективната дата на освобождаване отписването по подходящ начин.

При изготвянето на консолидирания финансов отчет, отчетите на Банката-майка и дъщерното дружество са комбинирани ред по ред като се събират подобни активи, пасиви, елементи на собствен капитал, приходи и разходи.

Когато е необходимо, се извършват корекции на финансовите отчети на дъщерното дружество, за да се приведат техните счетоводни политики в съответствие с тези, използвани от Банката-майка.

Вътрешно-груповите операции, разчети, приходи и разходи се елиминират напълно при консолидацията.

Малцинственото участие в нетните активи и в печалбата или загубата на дъщерното дружество е представено отделно от тези принадлежащи на Групата.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Предприятия, в които Групата има значително влияние, но не и контрол, са включени в консолидирания финансов отчет по стойността на разходите за тяхното придобиване. Значително влияние е правото на участие във финансовите и оперативни решения на асоциираното предприятие, но не и контрол върху тези решения.

Дружествата, консолидирани във финансовите отчети на Групата са:

Към 31.12.2009

Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД Скопие	82.63 %	Пълна консолидация

Към 31.12.2008

Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД Скопие	82.57 %	Пълна консолидация

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Групата и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Групата, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния консолидиран финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават на пропорционална времева база, с използване на метода на ефективния лихвен процент, като се амортизира разликата между сумата при първоначалното признаване на съответния актив или задължение и сумата при настъпил падеж.

За кредити, предоставени от Групата и задължения към депозанти, където лихвата се изчислява ежедневно като се прилага договорения лихвен процент към неиздължената сума на кредита, ефективният лихвен процент се приема за приблизително равен на договорения, поради естеството на договорните отношения.

Натрупаните лихви в резултат на притежаване на ценни книжа за търгуване или за продажба се отчитат като приходи от лихви. Приходите от лихви включват сумата на амортизацията на дисконта, премията или друга разлика между началната отчетна сума на дълговите ценни книжа и сумата им на падежа.

При придобиване на лихвоносна инвестиция, натрупаната към момента на придобиването лихва се отчита като вземане.

3.2.2. Такси и комисиони

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за разплащателни операции в лева и чуждестранна валута, такси за отпускане и управление на кредити, за откриване на акредитиви и издаване на гаранции. Таксите и комисионите се начисляват, когато са заработени или дължими.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута се признават в отчета за всеобхватния доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период чрез корекция на ефективния лихвен доход.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Функционалната валута на Банката-майка е българския лев. Функционалната валута на дъщерното дружество е македонския денар.

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на Централната банка на съответната държава за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на счетоводния баланс по обменните курсове на Централната банка за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на Централната банка за деня на сделката, са отчетени в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.3 Операции в чуждестранна валута (продължение)

Групата извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на Централната банка за съответния ден. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2009 и 2008 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2009	31 декември 2008
1 долар на САЩ = 1.36409 лева	1 долар на САЩ = 1.38731 лева

Обменните курсове към 31 декември 2009 и 2008 между долара на САЩ и еврото и македонския денар са:

31 декември 2009	31 декември 2008
1 долар на САЩ = 42.6651 македонски денара	1 долар на САЩ = 43.5610 македонски денара
1 евро = 61.1732 македонски денара	1 евро = 61.4123 македонски денара

3.2.4. Финансови активи

Финансовите активи, държани за търгуване са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж или са финансови активи, включени в портфейл, за който съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Към тях се отнасят придобитите с цел търговия сконтони и лихвоносни ДЦК, както и корпоративни ценни книжа на финансови и нефинансови предприятия, в които Групата не притежава контролно участие.

Финансовите активи, обявени за продажба са тези финансови активи, които не са държани от Групата за търгуване, до падеж и не представляват кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата. Финансовите активи, обявени за продажба представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия, в които Групата не притежава контролно участие.

Финансовите активи, държани до настъпване на падеж са с фиксирано плащане и фиксиран падеж, които Групата има намерение и възможност да държи до настъпване на падежа им независимо от евентуалната възможност да бъдат изтъргувани в бъдеще при възникнали благоприятни условия. Тези активи представляват придобити лихвоносни ценни книжа, емитирани от българското правителство, правителството на Република Македония и НБРМ.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Групата с фиксиран падеж са финансови активи, създадени посредством директното предоставяне от страна на Групата на пари или услуги на дадени клиенти с фиксиран падеж.

Признаване

Финансовите активи се признават само когато Групата стане страна по договорните разпоредби на инструмента. Първоначалното им отчитане е на датата на уреждане (плащане) на договора.

Първоначална оценка

Първоначално финансовите активи се оценяват по справедлива стойност, която е равна на сумата от справедливата стойност на направеното вложение и разходите по сделката. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последваща оценка

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани за търгуване се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база публикувана ценова котировка на активен пазар. Разликата между отчетната стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност се отчита като текущ финансов приход или текущ финансов разход в периода на възникването ѝ.

След първоначалното признаване, финансовите активи, обявени за продажба се оценяват по справедлива стойност, когато за тях има публикувана котировка на активен пазар или има други надеждни модели за оценка, които отразяват специфичните обстоятелства на емитента. Разликата между отчетната стойност на тези финансови активи и справедливата им стойност се отчита като увеличение или намаление на преоценъчен резерв. След първоначалното признаване, финансовите активи обявени за продажба, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват. Амортизираната стойност е първоначалната стойност /цена на придобиване/ на актива, коригирана в посока увеличение с акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа и в посока намаление с вноските за погасяване на главницата, акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера на падежа и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

След първоначалното признаване, кредитите и авансите, възникнали първоначално в Групата с фиксиран падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, увеличена с натрупаната амортизация за всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа, минус вноските за погасяване на главницата и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

Отписване

Отписването на финансовите активи се извършва при изгубване от страна на Групата на контрол върху договорните права, по повод реализиране на правата, свързани с актива, отказ от правата свързани с актива и изтичане на срока за реализиране на правата, свързани с актива, като всяка нетна печалба или загуба от отписването се отразява в отчета за всеобхватния доход през периода на възникването ѝ. Формираният към датата на отписването преоценъчен резерв се отразява като текущ финансов приход или текущ финансов разход.

Обезценки за несъбираемост

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; извършено е реструктуриране на дълга; изключване от фондовата борса на ценните книжа.

Финансовите активи, държани за търгуване се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя възстановимата стойност на финансовите активи. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, като отчетната стойност на финансовите активи се намалява до очакваната им възстановима стойност. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаление на стойността на финансовите активи.

Финансовите активи, държани за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя тяхната възстановима стойност. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Обезценки за несъбираемост (продължение)

- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Групата до настъпване на падеж се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Групата ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Групата с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Групата кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Групата е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити базирана на МСФО и в съответствие с изискванията на банковото законодателство съответно в България и Македония. Групата класифицира кредитите в няколко групи. Извън групата на редовните кредити се прилагат проценти, надвишаващи минимално изискваните от регулациите, като с тези проценти се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. Други специфични изисквания на регулациите са свързани с условия за прекласифициране на нередовни кредити обратно в групата на редовните и признаване на ликвидни обезпечения за целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база предходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.5. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

3.2.6. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централните банки и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.7. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване", изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. За тази цел справедливата стойност се дефинира като стойността, за която един актив може да бъде заменен или едно задължение уредено при директна сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни.

Политиката на Групата е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Групата, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност, в случай, че падежът им ще настъпи в по-кратък период от време. В момента не съществува достатъчен пазарен опит, стабилен и ликвиден пазар за покупки и продажби на кредити и някои други финансови активи и пасиви, за които няма публикувана пазарна информация. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да се определи надеждно. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни и полезни за целите на финансовия отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Групата оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котирувани (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.8. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в баланса, когато Групата има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.9. Провизии за кредитни ангажменти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажменти се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

3.2.10. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривати за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в отчета за всеобхватния доход.

3.2.11. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Групата разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизациите на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхаването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

	Годишна амортизационна норма	Полезен живот в години
Сгради	4%	25
Стопански инвентар	15%	7
Транспортни средства	15%	7
Други активи	15%	7
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.11. Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират. Групата провежда тест за обезценка на нематериалните активи с неограничен полезен живот ежегодно и при индикация, че нематериалният актив може да е обезценен.

Ръководството на Групата е извършило към датата на изготвяне на годишния консолидиран финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.12. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие съответно с българското и македонското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно счетоводно законодателство, приложимо за банки в съответните държави, където Групата развива дейност.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последиствия, които ще възникнат от начина, по който Групата очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.12. Данъчно облагане (продължение)

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на консолидирани финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Групата, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Провизии за загуби от обезценка на кредити;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Обезценка на финансови активи на разположение за продажба.

През 2009 и в началото на 2010 в резултат на глобалната икономическа криза, засегнала различните индустрии и отрасли в местната икономика е отбелязан спад в нивото на икономическо развитие, което поражда несигурност и риск за тяхното развитие в обозримо бъдеще. Спадът в нивата на развитие на икономиката води до увеличение на рисковете на икономическата среда в страните, в които Групата оперира. В следствие на това размерът на загубите от обезценка по кредити и аванси, финансови активи на разположение за продажби, други финансови инструменти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли да се отличават от определените и отчетени в настоящия консолидиран финансов отчет. Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Групата са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бележка 33.

3.4. Управление на капитала

Групата определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Групата. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Групата изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Групата следва регулаторно-определените указания, както и своите собствени цели. За 2009 и 2008 банките в Групата са спазили регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Парични средства в брой:		
В български лева	46,441	54,848
В чуждестранна валута	30,271	31,737
Парични средства на път:		
В български лева	2,179	1,237
В чуждестранна валута	440	262
Парични салда в Централните банки:		
Текуща сметка в български лева в БНБ	182,922	176,810
Текуща сметка в чуждестранна валута в НБРМ	3,853	3,262
Минимални задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки	49,476	39,633
Задължителен депозит в НБРМ	104	-
Резервен обезпечителен фонд RINGS в БНБ	575	551
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ	316,261	308,340

Текущите сметки в Централните банки се използват за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в съответната страна.

Минималните задължителни резерви в Централните банки се състоят основно от парични средства в чуждестранна валута на Банката-майка. Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на БНБ, Банката-майка заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	-	4,001
В чуждестранна валута	32,912	4,737
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	3,137	6,330
Блокирани сметки в чуждестранни банки в чуждестранна валута	23	-
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	27	18
В чуждестранна валута	204	13
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	28,016	31,873
		46,972
Обезценка за несъбираемост	(24)	(258)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	64,295	46,714

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2009 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 11,528 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Групата е обезпечила това вземане със залог на български държавни ценни книжа на приблизително еднаква стойност. Падежът на тези споразумения е между януари и март 2010.

Към 31 декември 2008 споразуменията с клауза за обратно изкупуване са на обща стойност 23,033 хил. лв., в това число вземанията по лихви.

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

Финансовите активи държани за търгуване се състоят от търгуеми ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет и сконто, както и деривати държани за търгуване, както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Средносрочни български държавни облигации	2,410	1,209
Дългосрочни български държавни облигации	138	474
Български корпоративни ценни книжа	10,885	9,041
Деривати държани за търгуване	13,539	10,995
ОБЩО ЦЕННИ КНИЖА ЗА ТЪРГУВАНЕ	26,972	21,719

Средносрочни български ценни книжа

Към 31 декември 2009 и 2008 средносрочните облигации в размер на 2,410 хил. лв. и 1,209 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2009 и 2008 дългосрочните облигации в размер на 138 хил. лв. и 474 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2009 Групата притежава корпоративни капиталови ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия на стойност 2,813 хил. лв. Тези ценни книжа представляват част от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност, като те са ликвидни на българския капиталов пазар.

Към 31 декември 2009 Групата притежава облигации емитирани от Българо-Американска Кредитна Банка АД в размер на 1,210 хил.лв., като падежа на емисията е през месец юли 2011, облигации емитирани от "Финанс Консултинг" ЕАД в размер на 6,100 хил.лв., като падежа на емисията е през месец август 2016 и дялове в Договорен фонд "Европа" и Договорен фонд "Реал Финанс Високодоходен фонд" на стойност 762 хил. лв.

Към 31 декември 2008 Групата притежава корпоративни капиталови ценни книжа на финансови и нефинансови предприятия на стойност 679 хил. лв. Тези ценни книжа представляват акции от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност, като те са ликвидни на българския пазар.

Към 31 декември 2008 Групата притежава облигации емитирани от Българо-Американска Кредитна Банка АД в размер на 8,065 хил.лв., като падежа на емисията е през месец юли 2011, и дялове в Договорен фонд "Европа" на стойност 297 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

7. **ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Деривати държани за търгуване

Към 31 декември 2009 и 2008 дериватите държани за търгуване в размер на 13,539 хил. лв. и 10,995 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2009 и 2008 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер съответно на 2,206 хил. лв. и 126 хил. лв са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

8. **ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО**

(а) **Анализ по видове клиенти**

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Граждани:		
В български лева	303,197	317,015
В чуждестранна валута	48,204	47,043
Предприятия:		
В български лева	496,767	366,833
В чуждестранна валута	330,821	269,207
	<u>1,178,989</u>	<u>1,000,098</u>
Обезценка за несъбираемост	(22,070)	(13,814)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО	<u><u>1,156,919</u></u>	<u><u>986,284</u></u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2009 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 19,394 хил. лв. (2008: 15,564 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) **Анализ по икономически отрасли**

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Селско и горско стопанство	40,336	35,875
Промисленост	59,861	56,854
Строителство	122,182	104,348
Търговия и финанси	474,129	342,705
Транспорт и комуникации	69,393	49,392
Граждани	351,401	364,058
Други	61,687	46,865
	<u>1,178,989</u>	<u>1,000,098</u>
Обезценка за несъбираемост	(22,070)	(13,814)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО	<u><u>1,156,919</u></u>	<u><u>986,284</u></u>

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

(в) Лихвени проценти

Основната част от предоставените кредити и аванси на клиенти са предоставени от ЦКБ АД, София и се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на базисен лихвен процент на Банката-майка плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 4 до 8 процента, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява лихва, съответстваща на олихвяването на неразрешения овърдрафт, чийто размер е 35%.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Отложени данъчни активи	210	193
Текущи данъчни активи	-	1,041
Разходи за бъдещи периоди	1,987	2,734
Учредени вещни права на ползване на сгради	38,245	42,086
Други активи	5,684	10,396
Общо преди обезценка	46,126	56,450
Обезценка	(24)	(38)
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	46,102	56,412

Разходите за бъдещи периоди представляват основно предплатени суми за реклама и наеми.

Учредените вещни права за ползване на сгради са получени през месец декември 2008 от две български търговски дружества. Правата се отнасят за две масивни административни сгради, намиращи се в идеалния център на гр.София, които ще се използват за централа на Банката-майка. Правото на ползване върху едната сграда е учредено за срок от 98 месеца за сумата от 5,372 хил. евро. Правото на ползване върху другата сграда е учредено за срок от 149 месеца за сумата от 15,598 хил. евро.

В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите.

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи държани за продажба се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Средносрочни български държавни облигации	26,448	11,469
Дългосрочни български държавни облигации	4,273	9,873
Капиталови инвестиции във финансови институции	441	233
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	9,668	6,507
Български корпоративни ценни книжа	14,905	13,213
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	-	5,085
Други	77	77
Общо преди обезценка	55,812	46,457
Обезценка	(211)	(215)
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА	55,601	46,242

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

10. **ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2009 държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 4,491 хил. лв. са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2009 и 2008 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговски банки.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2009 и 2008 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества и дялове в договорни фондове.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2009 и 2008 българските корпоративни ценни книжа за продажба представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

11. **ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ**

Финансовите активи държани до падеж се състоят от облигации, издадени от българското правителство, македонското правителство и македонската централна банка, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Краткосрочни облигации на НБРМ	11,465	22,214
Краткосрочни държавни облигации емитирани от правителството на Република Македония	1,279	-
Средносрочни български държавни облигации	34,726	40,365
Дългосрочни български държавни облигации	56,994	61,233
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	104,464	123,812

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2009 и 2008 държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 65,677 хил. лв. и 65,148 хил. лв. съответно са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

12. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2008	27,646	19,826	4,270	8,434	9,758	9,707	79,641
Придобити	835	2,501	200	3,557	13,495	6,327	26,915
Придобити чрез Бизнескомбинации	9,937	643	41	368		7,425	18,414
Излезли	(582)	(772)	-	(415)	(11,061)	(18)	(12,848)
31 декември 2008	37,836	22,198	4,511	11,944	12,192	23,441	112,122
Придобити	2,804	2,384	106	6,403	9,667	22,451	43,815
Излезли	(8,048)	(844)	(9)	(223)	(18,004)	(14,682)	(41,810)
31 декември 2009	32,592	23,738	4,608	18,124	3,855	31,210	114,127
Амортизация							
1 януари 2008	4,768	9,403	2,479	4,110	-	3,710	24,470
Начислена за периода, нетно	1,191	3,474	434	1,263	-	2,073	8,435
Бизнескомбинации	546	180	6	29	-	8	769
Амортизация на излезлите	(20)	(749)	-	(375)	-	(14)	(1,158)
31 декември 2008	6,485	12,308	2,919	5,027	-	5,777	32,516
Начислени за периода, нетно	1,254	3,517	478	1,882	-	2,959	10,090
Амортизация на излезлите	(1,849)	(808)	(9)	(206)	-	(4)	(2,876)
31 декември 2009	5,890	15,017	3,388	6,703	-	8,732	39,730
Нетна балансова стойност							
31 декември 2008	31,351	9,890	1,592	6,917	12,192	17,664	79,606
31 декември 2009	26,702	8,721	1,220	11,421	3,855	22,478	74,397

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени извършени от Групата ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние.

Другите дълготрайни активи включват нематериални активи с неограничен полезен живот, придобити в бизнес комбинацията, под формата на взаимоотношения с клиенти и лиценз на обща стойност 7,023 хил. лв. Към 31 декември 2009 Банката е направила преглед за обезценка на тези активи и не е установила индикации за обезценка.

13. РЕПУТАЦИЯ

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 62.57% от капитала на „Силекс банка” АД, гр. Скопие, Република Македония. След това придобиване Банката-майка притежава общо 75.51 от капитала на “Силекс банка” АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Стойността на придобиване в размер на 27,075 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Придобитите нетни активи са в размер на 18,741 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 8,316 хил. лв.

През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие, като след увеличението Банката-майка притежава общо 82.57% от капитала на “Силекс банка” АД.

През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на „Централна кооперативна банка АД Скопие”.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

13. РЕПУТАЦИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През декември 2009 „Централна кооперативна банка АД Скопие” е изтеглила от обръщение 208 броя собствени акции. Към 31 декември 2009 Банката-майка притежава общо 82.63% от капитала на „Централна кооперативна банка АД Скопие”.

Към 31 декември 2009 Банката-майка е извършила преглед на репутацията придобита в бизнес комбинацията и не е установила индикации за обезценка.

14. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Като нетекущи активи, държани за продажба са представени недвижими имоти, придобити от Групата като ипотекарен кредитор по отпуснати и необслужвани кредити. Тези активи няма да бъдат използвани от Групата в дейността ѝ, поради което са предприети действия за тяхната продажба. Част от тези имоти са придобити през предходни периоди, като процесът на продажба не е завършен през 2009 поради обстоятелства извън контрола на Групата.

Към 31 декември 2009 като нетекущи активи, държани за продажба са представени и недвижими имоти, собственост на „Централна кооперативна банка АД Скопие”, с нетна балансова стойност 1,842 хил. лв към 31 декември 2009, които са прехвърлени от дълготрайни активи в нетекущи активи държани за продажба в резултат на взето решение на ръководството от 26 август 2009 за тяхната продажба.

15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева		
- в чуждестранна валута	-	71
	251	177
Срочни депозити от местни банки в български лева	4,041	4,002
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	4,292	4,250

16. КРЕДИТИ ОТ БАНКИ

Към 31 декември 2009 Банката-майка е получила кредити от Българска банка за развитие, както следва:

- по програма за целево рефинансиране на търговски банки в размер на 35,005 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви, като средствата по кредита се предоставят на Банката за средносрочно и дългосрочно инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по Търговския закон. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 декември 2018, като погасяването се извършва еднократно. Банката дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.
- по програма за предоставяне на целеви кредитни линии на търговските банки, предназначени за финансиране на селскостопански производители в размер на 5,063 хил.лв., в т.ч. задължения по лихви. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 март 2014, като погасяването се извършва еднократно. Банката дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

Към 31 декември 2009 ЦКБ АД, Скопие е получила от Народната Банка на Република Македония и Македонска банка за подкрепа и развитие кредити за рефинансиране на търговски дружества в общ размер на 284 хил.лв., в т.ч. задължения по лихви.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

17. **ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА**

Към 31 декември 2009 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 3,825 хил. лв., в това число задължения по лихви. Групата е обезпечила това задължение със залог на български държавни ценни книжа. Падежът на тези споразумения е през януари-март 2010.

Към 31 декември 2008 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 15,504 хил. лв., в това число задължения по лихви.

18. **ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ**

(а) **Анализ по срочност и вид валута**

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Безсрочни депозити		
В лева	328,210	440,996
В чуждестранна валута	87,035	88,640
	415,245	529,636
Срочни депозити		
В лева	358,623	304,578
В чуждестранна валута	685,466	513,888
	1,044,089	818,466
Спестовни влогове		
В лева	35,710	26,095
В чуждестранна валута	37,095	25,444
	72,805	51,539
Други депозити		
В лева	8,702	9,493
В чуждестранна валута	3,758	7,939
	12,460	17,432
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	1,544,599	1,417,073

(б) **Анализ по вид клиент и вид валута**

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Депозити на граждани		
В български лева	376,990	350,422
В чуждестранна валута	501,430	444,741
	878,420	795,163
Депозити на предприятия		
В български лева	345,552	421,248
В чуждестранна валута	308,078	183,150
	653,630	604,398
Депозити на други институции		
В български лева	6,942	9,492
В чуждестранна валута	5,607	8,020
	12,549	17,512
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	1,544,599	1,417,073

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

19. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Към 31 декември 2009 и 2008 другите привлечени средства представляват финансиране от Държавен фонд "Земеделие" получено от Банката-майка в размер съответно на 2,005 хил. лв. и 4,120 хил. лв. (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от Банката-майка.

20. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	1,336	1,428
Деривати държани за търгуване	12,107	9,252
Други задължения	3,991	3,278
Приходи за бъдещи периоди	734	565
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	18,168	14,523

Деривати държани за търгуване

Към 31 декември 2009 и 2008 дериватите държани за търгуване в размер на 12,107 хил. лв. и 9,252 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

21.1 ЕМИТИРАН КАПИТАЛ

Към 31 декември 2009 и 2008 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката-майка се състои от 83,155,092 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция.

Контролното участие в Банката-майка на Групата, ЦКБ АД, София е собственост на ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и книгата му се търгуват на Българска Фондова Борса.

Основни акционери	2009		2008	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	56,715	68.20	56,715	68.20
ЗАД Армеец АД	3,753	4.51	3,691	4.44
Химимпорт АД	2,395	2.88	2,395	2.88
Artio International Equity Fund	1,276	1.53	1,276	1.53
Unicredit Bank Austria AG	4,020	4.83	1,338	1.61
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	1,685	2.03	1,677	2.02
Други	13,311	16.02	16,063	19.32
	83,155	100	83,155	100

21.2 РЕЗЕРВИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕРАЗПРЕДЕЛЕНА ПЕЧАЛБА

Резерви, включително неразпределена печалба към 31 декември 2009 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лева и разпределима част в размер на 79,473 хил. лева.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

22. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити		
Ценни книжа	128,198	91,088
Депозити в банки	8,727	8,863
	2,562	10,634
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	139,487	110,585

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	67,411	42,777
Депозити на банки	289	34
Кредити		
Други	1,451	120
	253	359
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	69,404	43,290

23. ПРИХОДИ И РАЗХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Приходи от такси и комисионни:		
Отпускане и погасяване на кредити	3,058	3,516
Обслужване задбалансови ангажименти	1,426	1,311
Обслужване на сметки	2,084	1,666
Банкови преводи в страната и чужбина	16,375	15,702
Други приходи	5,562	4,669
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	28,505	26,864

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Разходи за такси и комисионни:		
Обслужване на сметки	145	159
Банкови преводи в страната и чужбина	3,155	2,939
Сделки с ценни книжа	149	139
Освобождаване на ценни пратки	79	83
Други разходи	375	415
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	3,903	3,735

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

24. **НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА**

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Печалба от операции с ценни книжа, държани за продажба	7,742	11,497
Печалба/(Загуба) от операции с ценни книжа, държани за търгуване	2,816	(177)
Печалба/(загуба) от преценка на ценни книжа, държани за търгуване	349	(4,372)
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	10,907	6,948

25. **НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ**

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Печалба от сделки, нетно	4,415	2,970
Печалба/(загуба) от преценка, нетно	(444)	507
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	3,971	3,477

Печалба от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преценка представлява печалба от преценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

26. **ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА**

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Приходи от дивиденди	172	530
Приходи от цесионни договори	3,309	13,326
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	13,473	-
Други приходи от дейността	1,096	833
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	18,050	14,689

Приходите от цесионни договори произтичат от прехвърлени от страна на Групата чрез договори за цесия парични вземания, произтичащи от договори за кредит и придобити чрез договор вземания.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

27. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Заплати и други разходи за персонала	30,997	27,829
Административни и маркетингови разходи	37,163	33,833
Други разходи	12,524	11,874
Амортизация	10,034	8,435
Материали и ремонти	3,550	3,355
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	94,268	85,326

Нарастването на разходите за дейността се дължи на разширяване клоновата мрежа на Групата, на въвеждането на нови банкови услуги и увеличения брой на обслужваните клиенти.

28. УВЕЛИЧЕНИЕ НА ОБЕЗЦЕНКИТЕ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

	Предоставени кредити на клиенти (виж бел.8)	Други активи	Общо
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2008	22,077	-	22,077
Начислени за периода	9,972	137	10,109
Увеличение от бизнескомбинации	1,837	374	2,211
Освободени през периода	(3,038)	-	(3,038)
Отписани	(17,034)	-	(17,034)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008	13,814	511	14,325
Начислени за периода	15,593	49	15,642
Освободени през периода	(6,821)	(301)	(7,122)
Отписани	(523)	-	(523)
Курсови разлики	7	-	7
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2009	22,070	259	22,329

Към 31 декември 2008, обезценката за несъбираемост на други активи в размер на 511 хил. лв. се състои от обезценка на предоставени ресурси и аванси на банки в размер на 258 хил. лв. (виж бел. 5), обезценка на финансови активи държани за продажба в размер на 215 хил. лв. (виж бел. 10) и обезценка на други активи в размер на 38 хил. лв. (виж бел. 9).

Към 31 декември 2009, обезценката за несъбираемост на други активи в размер на 259 хил. лв. се състои от обезценка на предоставени ресурси и аванси на банки в размер на 24 хил. лв. (виж бел. 5), обезценка на финансови активи държани за продажба в размер на 211 хил. лв. (виж бел. 10) и обезценка на други активи в размер на 24 хил. лв. (виж бел. 9).

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

29. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Разходи за текущи данъци	2,599	1,330
Приходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(17)	(13)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	2,582	1,317

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското и македонското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2009 и 2008 в двете държави. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2009 и 2008 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2010 и 2009.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	157	163
Дълготрайни материални и нематериални активи	53	30
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	210	193

Връзката между разходите за данъци в отчета за всеобхватния доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Печалба преди данъци	24,849	23,141
Данъци по приложими данъчни ставки: 10 % за 2009 и 10 % за 2008	2,485	2,314
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	97	(997)
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	2,582	1,317
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	10.39%	5.69

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

30. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	22,241	21,802
Средно претеглен брой акции	83,155,092	83,155,092
ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)	0,27	0,26

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката-майка, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща съответно на 31 декември 2009 и 2008.

Средно-претегленият брой акции е изчислен като сума от броя на обикновените акции в обръщение на Банката-майка в началото на периода и броя на обикновените акции в обръщение емитирани през периода, като всеки брой акции предварително се умножи със средно-временния фактор.

За Банката-майка доходите на акция с намалена стойност са равни на основните доходи на акция, поради факта, че не съществуват потенциални обикновени акции с намалена стойност.

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Банкови гаранции		
В български лева	63,830	115,074
В чуждестранна валута	39,515	51,805
Неотменими ангажименти	90,713	90,201
Други условни задължения	132	356
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	194,190	257,436

Към 31 декември 2009 и 2008 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 90,713 хил. лв. и 90,201 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

32. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2009	Годината, приключваща на 31.12.2008
Парични средства	79,331	88,084
Парични средства в Централните Банки	236,930	220,256
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	64,295	46,714
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	380,556	355,054

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Групата, свързан с финансови инструменти е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Групата.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Групата по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопреглетените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Групата по управление на риска;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни звена.

Притежаваните от Групата експозиции в дериватни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Основния обем от тях са позиции на клиенти на Групата по сделки по покупка и продажба на валута и свързаните с тях сделки от страна на Групата. Търгуваните за собствена сметка, спекулативни позиции на Групата в дериватни инструменти, са под 10% от общата справедлива стойност на дериватните финансови инструменти, не са със съществен размер и Групата не е изложена на съществени рискове произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Групата са следните:

**33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятността от загуба поради невъзможност на контрагента да посрещне задълженията си в срок. Групата структурира кредитния риск като определя лимити за кредитния риск като максимална експозиция към един длъжник, към група свързани лица, по географски райони и съответни бизнес сектори. За намаляване на кредитния риск, съгласно приетите Вътрешни кредитни правила, се изискват съответни обезпечения и гаранции.

Паричните средства и паричните салда в Централните банки в размер на 316,261 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността на Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки с отчетна стойност 64,319 хил. лв. представляват преди всичко депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. По принцип тези финансови активи носят известен кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение е двадесет процента и в абсолютна сума в размер на 12,859 хил. лв. Към 31 декември 2009 размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на предоставени ресурси и аванси на банки е в размер на 24 хил. лв.

Вземанията по споразумение за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 11,528 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради обезпечаването им с гарантирани от Република България държавни ценни книжа.

Финансовите активи държани за търгуване в размер на 26,972 хил. лв. носят основно пазарен риск за Групата, който е разгледан в оповестяванията свързани с пазарния риск.

Капиталовите ценни книжа държани за продажба с отчетна стойност 10,109 хил. лв. представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 10,109 хил. лв. в абсолютна сума. Към 31 декември 2009 размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на капиталови ценни книжа държани за продажба е в размер на 211 хил. лв.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от Република България в размер на 30,721 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Българската държава.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от местни търговски дружества в размер на 14,905 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 14,905 хил. лв. в абсолютна сума.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република България в размер на 91,720 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Българската държава. Дълговите ценни книжа до падеж и емитирани от Народната банка на Република Македония в размер на 11,465 хил.лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Народната банка на Република Македония. Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република Македония в размер на 1,279 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Македонската държава.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Кредитен риск (продължение)

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 1,178,989 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложен в банковото законодателство на Република България и Република Македония. Съобразно тези критерии и извършения анализ максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 931,651 хил. лв. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, видовете обезпечения приемливи за Групата, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност. Групата е приела и следи за спазването на лимити за кредитна експозиция по региони и отрасли. Горните лимити целят ограничаване концентрацията на кредитния портфейл в един или друг регион и отрасъл, което би довело до завишен кредитен риск. Групата е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити и аванси на клиенти на база на изискванията на банковото законодателство съответно в Република България и Република Македония, които не се различават съществено. Към 31 декември 2009 размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на кредити и аванси е в размер на 22,070 хил. лв.

Качество на кредитния портфейл

Класификационни групи към 31 декември 2009:

Дълг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
	Размер	дял в %	Провизии		Размер	Размер	дял в %
Група							
Редовни	1,079,542	91,56	2,269	89,381	103,345	100	8
Под наблюдение	49,047	4,16	1,511	814	-	-	-
Необслужвани	25,914	2,20	3,661	387	-	-	-
Загуба	24,486	2,08	14,629	131	-	-	-
Общо	1,178,989	100	22,070	90,713	103,345	100	8

Класификационни групи към 31 декември 2008:

Дълг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
	Размер	дял в %	Провизии		Размер	Размер	дял в %
Група							
Редовни	950,489	95,04	3,078	89,901	166,893	100	31
Под наблюдение	32,855	3,29	1,318	156	-	-	-
Необслужвани	4,085	0,41	1,080	43	-	-	-
Загуба	12,669	1,26	8,338	119	-	-	31
Общо	1,000,098	100	13,814	90,219	166,893	100	31

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ**
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

Предоставените от Групата кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31.12.2009		31.12.2008			
	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване		
	хил. лв.	%	хил. лв.	%		
Непросрочени и необезценени	804,670					
Просрочени, но необезценени	334,129	68.25	3,825	76.07		15,504
Обезценени на индивидуална основа	40,190	28.34	-	208,600	20.86	-
Общо	1,178,989	3.41	-	30,674	3.07	-
Заделени провизии	22,070	100	3,825	1,000,098	100	15,504
Нетни кредити	<u>1,156,919</u>		<u>3,825</u>	<u>986,284</u>		<u>15,504</u>

Към 31 декември 2009 и 2008 преобладаващата част от кредитите представени като просрочени, но необезценени, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Групата счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени, са представени в следната таблица:

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	21,789	23,183
Потребителски кредити	157,769	189,409
Ипотечни кредити	74,602	92,290
Корпоративни клиенти	550,510	455,939
Общо	<u>804,670</u>	<u>760,821</u>

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени е представена в таблицата по-долу. Тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	Към 31.12.2009	Към 31.12.2008
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	9,770	6,013
Потребителски кредити	32,032	28,862
Ипотечни кредити	22,631	11,238
Корпоративни клиенти	269,696	162,487
Общо	<u>334,129</u>	<u>208,600</u>

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2009 и 2008 е 40,190 хил. лв. и 30,674 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
2009	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овърдрафти	2,393	1,200	2,644	-
Потребителски кредити	11,022	5,370	8,674	1,514
Ипотечни кредити	49	154	882	1,662
Корпоративни клиенти	1,714	1,437	3,166	1,208
Общо	<u>15,178</u>	<u>8,161</u>	<u>15,366</u>	<u>4,384</u>

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

2008	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овърдрафти	2,773	402	1,092	-
Потребителски кредити	1,334	923	2,735	366
Ипотечни кредити	586	458	113	505
Корпоративни клиенти	8,492	1,000	5,249	1,154
Общо	13,185	2,783	9,189	2,025

Таблицата по-долу показва нетната експозиция на 10-те най-големи кредити и аванси на клиенти на Групата.

Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2009	Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2008
Дружество 1	59,376	59,061	Дружество 1	37,600	35,000
Дружество 2	31,650	24,394	Дружество 2	30,515	30,512
Дружество 3	30,866	30,702	Дружество 3	30,000	27,996
Дружество 4	30,000	30,127	Дружество 4	27,382	25,582
Дружество 5	27,382	25,753	Дружество 5	21,000	20,842
Дружество 6	26,530	26,342	Дружество 6	20,558	20,594
Дружество 7	21,367	20,794	Дружество 7	24,722	12,354
Дружество 8	20,558	20,590	Дружество 8	11,539	11,376
Дружество 9	16,100	12,268	Дружество 9	11,038	11,036
Дружество 10	15,435	14,679	Дружество 10	11,735	9,995
Общо	279,264	264,710		226,089	205,287

Общият размер на нетната експозиция за 2009 и 2008 представлява съответно 22.45 % и 20.53 % от кредитите и авансите на клиенти на Групата.

В следната таблица е представен портфейлът на Групата по вид обезпечение:

	2009	2008
Обезпечени с парични средства и ДЦК	108,545	51,259
Обезпечени с ипотека	484,835	493,648
Други обезпечения	512,638	424,814
Необезпечени	72,971	30,377
Разходи за формиране на провизии за загуба от обезценка	(22,070)	(13,814)
Общо	1,156,919	986,284

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2009:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	редовни	90,711	294,746	725	281	-	2,264	42,217
	под наблюдение	6,608	28,134	794	464	-	1,347	657
	необслужвани	3,016	13,553	945	595	-	3,222	358
	загуба	6,446	14,968	1,881	762	6,833	11,341	98
Общо		106,781	351,401	4,345	2,102	6,833	18,174	43,330
Корпоративно	редовни	1,820	774,539	2,425	1,115	-	6	44,672
	под наблюдение	202	20,915	630	280	-	164	157
	необслужвани	92	12,361	1,099	537	-	439	29
	загуба	129	9,520	1,034	364	3,161	3,287	33
Общо		2,243	817,335	5,188	2,296	3,161	3,896	44,891
Бюджет	редовни	6	10,253	-	-	-	-	2,492
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	10,253	-	-	-	-	-
Общо портфейл		109,030	1,178,989	9,533	4,398	9,994	22,070	90,713

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2008:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	редовни	106,685	349,512	445	253	-	3,011	34,142
	под наблюдение	2,396	8,173	188	86	-	469	140
	необслужвани	754	2,356	88	47	-	628	33
	загуба	4,295	4,023	882	165	1,369	3,508	3,016
Общо		114,130	364,064	1,603	551	1,369	7,616	37,331
Корпоративно	редовни	2,304	597,094	637	468	-	65	52,181
	под наблюдение	62	24,683	40	30	-	849	16
	необслужвани	16	1,728	31	41	-	452	11
	загуба	115	6,575	354	39	3,297	4,832	31
Общо		2,497	630,080	1,062	578	3,297	6,198	52,239
Бюджет	редовни	6	5,954	-	-	-	-	631
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	5,954	-	-	-	-	-
Общо портфейл		116,633	1,000,098	2,665	1,129	4,666	13,814	90,201

**33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритета на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи.

Групата следва задълженията и ограниченията произтичащи от нормативните актове на банковото законодателство в съответните държави свързани с управлението и надзора върху ликвидността на банките. Групата е обособила специализирани колективни органи за управление на ликвидността, които провеждат възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на банковото законодателство е коефициента на ликвидни активи, изразяващ отношението на ликвидните активи към привлечените средства на Групата.

Групата традиционно поддържа голям обем високоликвидни активи – парични средства в каса и в Централните банки, които й гарантират безпроблемно посрещане на ликвидни нужди. Техния дял към 31 декември 2009 е над 16% от общите активи на Групата. Като допълнителен инструмент за осигуряване на висока ликвидност, Групата използва предоставените ресурси и аванси на финансови институции. В основата си това са депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Към 31 декември 2009 те заемат над 3% от общите активи. Облигации издадени от правителството на Република България и от НБРМ, които Групата притежава и не е заложила са над 3% от активите ѝ. Поддържайки над 22% от активите си в бързоликвидни активи, Групата е в състояние да осигури посрещане на всичките си нужди от плащания по падежирали финансови пасиви.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (продължение)

Разпределението на финансовите пасиви на Групата към 31 декември 2009, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	251	-	4,041	-	-	4,292
Кредити от банки	-	-	-	5,347	35,005	40,352
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3,001	824	-	-	-	3,825
Задължения към други депозанти	643,155	191,193	272,143	437,877	231	1,544,599
Други привлечени средства	196	100	457	883	369	2,005
Други задължения	18,168	-	-	-	-	18,168
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	664,771	192,117	276,641	444,107	35,605	1,613,241

Финансовите пасиви на Групата са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица. По-голямата част от тях – над 41% са с остатъчен срок под 1 месец. Традиционно клиентите на Групата предпочитат сключване на договор за депозит с едномесечен срок и предоговарянето му за продължителен период от време. Поради това едномесечните депозити практически са дългосрочен и относително постоянен ресурс за Групата.

Разпределението на финансовите пасиви на Групата към 31 декември 2008, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	4,250	-	-	-	-	4,250
Задължения към други депозанти	-	-	-	-	10,316	10,316
Други привлечени средства	15,504	-	-	-	-	15,504
Други задължения	561,684	131,324	295,619	428,431	15	1,417,073
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	494	230	1,643	1,753	-	4,120
Краткосрочни заеми	14,523	-	-	-	-	14,523
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	596,455	131,554	297,262	430,184	10,331	1,465,786

Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Групата. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Групата в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

**33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбаланс на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2009 е отрицателен и е в размер на 202,162 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 15.04%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	64,295	-	-	-	-	64,295
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	5,539	5,989	-	-	-	11,528
Финансови активи за търгуване	-	-	-	3,631	6,227	9,858
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	109,959	96,057	230,627	511,213	209,063	1,156,919
Финансови активи държани за продажба	221	11,354	-	34,273	-	45,848
Финансови активи държани до падеж	11,465	8,807	1,279	80,823	2,090	104,464
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	191,479	122,207	231,906	629,940	217,380	1,392,912
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	251	-	4,041	-	-	4,292
Кредити от банки	-	-	-	5,347	35,005	40,352
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3,001	824	-	-	-	3,825
Задължения към други депозанти	643,156	191,193	272,143	437,877	231	1,544,599
Други привлечени средства	196	100	457	883	369	2,005
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	646,604	192,117	276,641	444,107	35,605	1,595,074
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(455,125)	(69,910)	(44,735)	185,833	181,775	(202,162)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2009, върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% (2008: 1%) покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година е спадане на нетния лихвен доход с 608 хил. лв. (2008: 673 хил. лв.)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Лихвен риск (продължение)

Дисбаланса на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2008 е отрицателен и е в размер на 221,818 хил. лв. GAP коефициента, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 18.04%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	46,698	16	-	-	-	46,714
Ценни книжа за търгуване	17,058	5,975	-	-	-	23,033
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	-	-	331	9,285	132	9,748
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	48,968	38,570	178,581	505,945	214,220	986,284
Финансови активи за продажба	1,537	-	5,085	28,985	4,247	39,854
Финансови активи до падеж	23,202	10,767	3,769	83,956	2,118	123,812
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	137,463	55,328	187,766	628,171	220,717	1,229,445
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	4,250	-	-	-	-	4,250
Задължения към други депозанти	-	-	-	-	10,316	10,316
Други привлечени средства	15,504	-	-	-	-	15,504
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	561,684	131,324	295,619	428,431	15	1,417,073
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	494	230	1,643	1,753	-	4,120
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	581,932	131,554	297,262	430,184	10,331	1,451,263
	(444,469)	(76,226)	(109,496)	197,987	210,386	(221,818)

Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутен борд. Дългата позиция на Банката-майка в евро не носи риск за Групата.

Валутни позиции в други валути включват основно активи и пасиви на дъщерното дружество, деноминирани в македонски денари, което е функционалната валута на дъщерното дружество. Поради това, тези позиции не носят валутен риск за Групата.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2009 е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	27	29,169	32,108	2,991	64,295
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	11,528	-	-	-	11,528
Финансови активи за търгуване	6,123	7,310	12,358	1,181	26,972
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	778,990	328,206	40,777	8,946	1,156,919
Финансови активи за продажба	40,399	14,938	43	221	55,601
Финансови активи до падеж	36,816	54,904	-	12,744	104,464
ОБЩО АКТИВИ	873,883	434,527	85,286	26,083	1,419,779
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	4,125	118	19	30	4,292
Кредити от банки	40,068			284	40,352
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3,001	824			3,825
Задължения към други депозанти	729,483	687,592	104,863	22,661	1,544,599
Други привлечени средства	2,005				2,005
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	778,682	688,534	104,882	22,975	1,595,073
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	95,201	(254,007)	(19,596)	3,108	(175,294)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2008 е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	4,019	22,522	17,576	2,597	46,714
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	23,033	-	-	-	23,033
Ценни книжа за търгуване	2,946	8,065	9,654	1,054	21,719
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	672,640	272,992	34,167	6,485	986,284
Финансови активи за продажба	28,490	13,246	4,291	215	46,242
Финансови активи до падеж	46,252	55,346	-	22,214	123,812
ОБЩО АКТИВИ	777,380	372,171	65,688	32,565	1,247,804
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	4,072	134	28	16	4,250
Задължения към други депозанти	10,003	-	-	313	10,316
Други привлечени средства	15,504	-	-	-	15,504
Краткосрочни заемни средства	781,163	516,986	86,602	32,322	1,417,073
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	4,120	-	-	-	4,120
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	814,862	517,120	86,630	32,651	1,451,263
	(37,482)	(144,949)	(20,942)	(86)	(203,459)

Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Групата може да претърпи загуба. Основната заплаха за Групата е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея капиталови инструменти държани за търгуване да доведе до спадане на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в дериватни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и инвестициите в договорни фондове от портфейла с финансови активи държани за търгуване – 3,575 хил. лв. (2008: 976 хил. лв.).

34. **ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ**

Справедливата стойност се определя като сумата, за която един актив може да бъде разменен или пасив уреден между информирани и желаещи страни в честна сделка. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществува за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

34. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, разпределени според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2009 и 2008 е следната:

	Балансова стойност	Справедлива стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива	Справедлива стойност не е налична
2009						
АКТИВИ						
Финансови активи държани за търгуване	26,972	26,972	26,972			
Финансови активи държани за продажба	55,601	55,601	42,316			
ОБЩО АКТИВИ	82,573	82,573	69,288	-	-	13,285
ПАСИВИ						
Дериватни финансови инструменти	12,107	12,107	12,107			
ОБЩО ПАСИВИ	12,107	12,107	12,107	-	-	-
2008						
АКТИВИ						
Финансови активи държани за търгуване	21,719	21,719	21,719			
Финансови активи държани за продажба	46,242	46,242	27,884			
ОБЩО АКТИВИ	67,961	67,961	49,603	-	-	18,358
ПАСИВИ						
Дериватни финансови инструменти	9,252	9,252	9,252			
ОБЩО ПАСИВИ	9,252	9,252	9,252	=	=	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

35. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Групата е извършвала редица сделки със свързани лица, като е отпускала кредити, издавала е гаранции, привличала е парични средства, осъществявала е репо сделки и други. Всичките сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2009 и 2008 Групата има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към	Салдо към
	31.12.2009	31.12.2008
Предприятие-майка		
Отпуснати кредити	-	-
Получени депозити	-	-
Дружества под общ контрол	19	7
Отпуснати кредити		
Издадени гаранции	74,838	89,515
Репо сделки	25,204	11,680
	11,528	27,599
Други вземания		
Придобити акции и облигации	3,004	112
Получени депозити	-	124
Дъщерни предприятия	128,137	62,805
Получени депозити		
Предоставени депозити	33	2,586
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер	84	84
Отпуснати кредити		
Получени депозити	5,010	5,839
	396	507

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2009

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

35. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходите и разходите, реализирани от Групата през 2009 и 2008 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през	Обем през
	2009	2008
Предприятие-майка		
Приходи от лихви		1
Приходи от такси и комисиони	10	1
Разходи за лихви	20	(1)
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви		4,358
Приходи от такси и комисиони	6,960	1,807
Приходи от услуги	2,569	289
Разходи за лихви	199	(498)
Разходи за услуги	(6,287)	(5,140)
Дъщерни предприятия	(6,760)	
Разходи за лихви		(56)
Приходи от такси и комисиони	(26)	2
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер	1	
Приходи от лихви		17
Приходи от такси и комисиони	154	2
Разходи за лихви	3	(18)
	(28)	

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет изплатени през 2009 са на обща стойност 121 хил. лв. (2008: 86 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет изплатени през 2009 са на обща стойност 637 хил. лв. (2008: 659 хил. лв.).

36. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Към датата на одобрение на настоящия консолидиран финансов отчет за 2009 Банката-майка е придобила 317,864 броя акции от капитала на Статер банка АД, гр.Куманово, Република Македония, представляващи 93.72% от акциите с право на глас, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество, и 5,975 броя акции от капитала на Статер банка АД, гр.Куманово, Република Македония, представляващи 98% от привилегированите акции без право на глас. Общото участие на Банката-майка в Статер банка АД, гр.Куманово, Република Македония към датата на одобрение на настоящия консолидиран отчет е 93.79%.